

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

2017-11-22 Nr. (32.42-31-1E) RM-35692

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 18 STRAIPSNIO 3 DALIES 14 PUNKTO IR 18¹ STRAIPSNIO APIBENDRINTO PAAIŠKINIMO (KOMENTARO) PAPILDYMO

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau - VMI prie FM), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 2 punktu, VMI prie FM nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110, siekdama suvienodinti Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) taikymo tvarką, parengė GPMĮ 18 straipsnio 3 dalies 14 punkto ir 18¹ straipsnio apibendrintą paaiškinimą (komentarą), kurio nuostatos suderintos su Lietuvos Respublikos finansų ministerija (raštas Nr. (14.16-01)-5K-1711848-6k-1705058).

Prašome šiuo komentaru vadovautis aiškinant GPMĮ nuostatas mokesčių mokėtojams. Komentarą galima rasti VMI prie FM konsultacinės medžiagos kataloge.

PRIDEDAMA. GPMĮ 18 str. 3 d. 14 p. komentaro papildymas ir 18-1 str. komentaras , 4 lapai.

Teisės departamento direktoriaus
pavadootoja

Alina Gaudutytė

VMI

**VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA**

Biudžetinė įstaiga,
Vasario 16-osios g. 14,
LT-01514 Vilnius

Tel. (8 5) 2668 200,
Faks. (8 5) 212 56 04,
El. p. vmi@vmi.lt,
www.vmi.lt

Duomenys kaupiami ir
saugomi Juridinių
asmenų registre,
kodas 188659752

100 Atkurtai
Lietuvai

GPMĮ 18 str. komentaro papildymas

14) išlaidos, patirtos darant Baudžiamojo kodekso uždraustą veiką, įskaitant kyšius.
(Pagal 2014 m. gruodžio 18 d. GPMĮ 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XII-1465, nuostatos įsigalioja 2015 m. sausio 1 d.)

Komentaras

1. Gyventojo, vykdančio individualią veiklą, patirtos išlaidos darant Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse (toliau – BK) uždraustą veiką, įskaitant kyšius, nepriskiriamos leidžiamiems atskaitymams.

Komentuojamame punkte naudojama sąvoka, įskaitant kyšius, suprantama taip kaip ji apibrėžta BK.

2. Gyventojo, vykdančio individualią veiklą, patirtos išlaidos dėl kyšininkavimo, nepriskiriamos leidžiamiems atskaitymams nepriklausomai nuo to, ar gyventojas pasiekia tikslus, dėl kurių buvo duotas kyšis, ir nepriklausomai nuo to, kokia forma buvo duotas kyšis (tiesiogiai ar netiesiogiai per kitus asmenis, bet kokios rūšies naudos (atlygio) gavimas, neatlygintinas naudojimas paslaugomis, galimybė įsigyti turtą ar prekes sumažintomis kainomis, patiriant reprezentacines išlaidas ir pan.)

Pažymėtina, kad kilus įtarimams dėl mokesčio mokėtojo galimos nusikalstamos veikos mokesčių administratorius informaciją perduoda teisėsaugos institucijoms.

18¹ straipsnis. Mokestinio laikotarpio nuostolių perkėlimas

(Ši nuostata pagal 2008 m. gruodžio 23 d. GPM įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XI-111, Žin., 2008, Nr. [149-6033](#), įsigalioja nuo 2008-12-30, taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2009 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

1. Jeigu gyventojai, kurie verčiasi individualia veikla, nurodyti šio Įstatymo 8 straipsnio 5 dalyje, iš mokestinio laikotarpio individualios veiklos pajamų atėmę neapmokestinamąsias pajamas ir leidžiamus atskaitymus gauna mokestinio laikotarpio nuostolius (toliau – mokestiniai nuostoliai), šių mokestinių nuostolių suma perkeliama į kitą mokestinį laikotarpį. (Ši nuostata pagal 2008 m. gruodžio 23 d. GPM įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XI-111, Žin., 2008, Nr. [149-6033](#), įsigalioja nuo 2008-12-30, taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2010 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. 2009 metais ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais gyventojai, kurie individualios veiklos pajamas pripažįsta pagal kaupimo apskaitos principą (plačiau žr. GPMĮ komentaro 8 str. 5 d.), apskaičiuodami individualios veiklos pajamas turi teisę mokestinio laikotarpio nuostolius perkelti į kitą mokestinį laikotarpį (į kitus mokestinius laikotarpius).

2. Mokestinio laikotarpio nuostolių suma apskaičiuojama taip: MN (Mokestinio laikotarpio nuostoliai) = IVP (Individualios veiklos pajamos) – NP (Neapmokestinamosios pajamos) – LA (Leidžiami atskaitymai (plačiau žr. GPMĮ 18 str. komentarą)).

Pavyzdys

Gyventojas, kurio individualios veiklos pajamos pripažįstamos pagal kaupimo apskaitos principą, 2016 metų mokestiniu laikotarpiu gavo 10 000 EUR individualios veiklos pajamų iš jų neapmokestinamosios pajamos sudarė 4 000 EUR, leidžiami atskaitymai sudarė 7 000 EUR. Taigi, 10 000 EUR – 4 000 EUR – 7 000 EUR = -1 000 EUR, kuri laikytina 2016 mokestinio laikotarpio nuostolių suma, kurią gyventojas turi teisę perkelti į kitą mokestinį laikotarpį. Ši 1 000 EUR mokestinio laikotarpio nuostolių suma gali būti perkelta į 2017 metų ir / ar vėlesnių metų mokestinį laikotarpį.

3. Gyventojas norintis perkelti mokestinio laikotarpio nuostolius turi saugoti apskaitos dokumentus ir registrus, taip pat kitus dokumentus, susijusius su mokestinio laikotarpio nuostolio perkėlimu ir tokius dokumentus pateikti deklaracijų patikrinimo atveju.

2. Jeigu gyventojai, kurie verčiasi individualia veikla, gauna mokestinius nuostolius ilgiau negu vieną mokestinį laikotarpį, pirmiausia perkeliama ankstesnių laikotarpių mokestiniai nuostoliai. Vėliau patirti mokestiniai nuostoliai perkeliama tik padengus ankstesnių laikotarpių mokestinius nuostolius. (Ši nuostata pagal 2008 m. gruodžio 23 d. GPM įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XI-111, Žin., 2008, Nr. [149-6033](#), įsigalioja nuo 2008-12-30, taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2010 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

Jeigu gyventojas patiria nuostolių ne vienerius mokestinio laikotarpio metus, tai kiekvienų mokestinių metų nuostolis perkeliama į kitus mokestinius metus iš eilės ta tvarka, kokia jis susidarė.

Pavyzdys

Gyventojas, kurio individualios veiklos pajamos pripažįstamos pagal kaupimo apskaitos principą, 2014 metais apskaičiavo 4 000 EUR, 2015 metais – 2 000 EUR ir 2016 metais – 6 000 EUR individualios veiklos mokestinių nuostolių. 2017 metais gyventojas gavo 6 000 EUR individualios veiklos pajamų. Gyventojas 2017 metų leidžiamiems atskaitymams gali priskirti 2014 –siais mokestiniais metais 4 000 EUR ir 2015 -siais mokestiniais metais 2 000 EUR patirtų mokestinių laikotarpių nuostolių sumas. 2016 metų 6 000 EUR mokestinio laikotarpio nuostoliai gali būti priskirti tik po 2014 metais ir 2015 metais nuostolių perkėlimo.

3. Mokestinius nuostolius galima perkelti neribotą laiką, tačiau toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu gyventojas nutraukia veiklą, dėl kurios šie mokestiniai nuostoliai susidarė. (*Ši nuostata pagal 2008 m. gruodžio 23 d. GPM įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XI-111, Žin., 2008, Nr. [149-6033](#), įsigalioja nuo 2008-12-30, taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2010 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas*).

Komentaras

1. Gyventojas patirtus mokestinius nuostolius gali perkelti į kitus mokestinius laikotarpius neribotą laiką.
2. Jeigu gyventojas nutraukia veiklą, dėl kurios šie mokestiniai nuostoliai susidarė, nuostolių perkėlimas į kitus mokestinius laikotarpius nutraukiamas.

Pavyzdys

Gyventojas 2016 metais nutraukė individualios veiklos vykdymą. 2015 metų mokestiniu laikotarpiu gyventojas, kurio individualios veiklos pajamos pripažįstamos pagal kaupimo apskaitos principą, patyrė 6 000 EUR nuostolį. Gyventojas 2017 metais vėl pradėjo vykdyti tos pačios rūšies individualią veiklą pajamas pripažįstant pagal kaupimo apskaitos principą. 2015 metų mokestinio laikotarpio nuostolio 6 000 EUR suma negali būti perkeliama į 2017 mokestinį laikotarpį, kadangi gyventojas 2016 metais nutraukė individualios veiklos vykdymą.

3. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal fizinių asmenų įregistravimo į mokesčių mokėtojų registrą / išregistravimo iš mokesčių mokėtojų registro taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2013 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. VA-36 „Dėl Fizinių asmenų įregistravimo į mokesčių mokėtojų registrą / išregistravimo iš mokesčių mokėtojo registro taisyklių patvirtinimo“, 28 – 30 punktą advokatai, advokatų padėjėjai, notariai, antstoliai motinystės, ir / ar vaiko priežiūros išmokų gavimo laikotarpiu gali laikinai sustabdyti savo vykdomą individualią veiklą, taip pat kiti mokesčių mokėtojai, vykdanys individualią veiklą, ir advokatų, advokatų padėjėjų, notarų, antstolių ligos ir tėvystės išmokų gavimo laikotarpių jų vykdoma individuali veikla gali būti laikinai sustabdyta. Individualios veiklos sustabdymas nėra tapatus individualios veiklos nutraukimui, todėl komentuojamo straipsnio prasme individualios veiklos sustabdymo atveju gyventojui yra suteikta galimybė perkelti susidariusius mokestinius nuostolius į kitus mokestinius laikotarpius, o būtent į tuos mokestinius laikotarpius kuriais pradama tęsti individuali veikla.

4. Jeigu gyventojas verčiasi kelių skirtingų rūšių individualia veikla, iš skirtingų individualios veiklos rūšių susidarę mokestiniai nuostoliai gali būti dengiami tik tos rūšies veiklos, dėl kurios tokie mokestiniai nuostoliai susidarė, pajamomis. (*Ši nuostata pagal 2008 m. gruodžio 23 d. GPM įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XI-111, Žin., 2008, Nr. [149-](#)*

6033, įsigalioja nuo 2008-12-30, taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2010 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Į kitą mokestinį laikotarpį gali būti perkelti tik tos pačios individualios veiklos rūšies patirti mokestinio laikotarpio nuostoliai.

2. Kai gyventojas vykdo kelių skirtingų rūšių individualią veiklą, susidariusius mokestinio laikotarpio nuostolius gali perkelti tik tos rūšies veiklos, dėl kurios tokie mokestinio laikotarpio nuostoliai susidarė, t. y. gyventojas vykdantis X ir Y individualią veiklą susidariusius X veiklos mokestinio laikotarpio nuostoliui, gyventojas gali kitam mokestiniam laikotarpiui priskirti nuostolį tik X veiklos rūšiai.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas verčiasi kelių skirtingų rūšių individualia veikla ir visų veiklų pajamos pripažįstamos kaupimo apskaitos principu. Iš statybų individualios veiklos per mokestinį laikotarpį gavo 15 000 EUR pajamų ir faktiškai patyrė 17 000 EUR išlaidų (susidaro 2 000 EUR mokestinio laikotarpio nuostolių suma), iš prekybos individualios veiklos gavo 10 000 EUR ir patyrė 8 000 EUR išlaidų (mokestinio laikotarpio nuostolių suma nesusidaro). Gyventojas susidariusią statybų individualios veiklos mokestinio laikotarpio nuostolių 2 000 EUR sumą gali perkelti į kitą mokestinį laikotarpį priskiriant patirtus nuostolius statybų individualios veiklos rūšiai.

2. Gyventojas ūkininkas verčiasi žemės ūkio veikla, pajamas pripažįsta kaupimo apskaitos principu. 2016 metais iš augalininkystės veiklos apskaičiuotas 2 000 eurų nuostolis, o iš individualioje veikloje naudoto ilgalaikio turto (žemės ūkio technikos) pardavimo – 1 000 eurų pelnas. Pagal EVRK turto pardavimas nepriskiriamas žemės ūkio veiklai, tačiau žemės ūkio techniką naudojant žemės ūkio veiklai vykdyti, jos pardavimo pajamos jų apmokestinimo prasme priskiriamos individualios žemės ūkio veiklos pajamoms (tas pats pajamų rūšies kodas – 35), tačiau deklaruojamos atskiroje eilutėje nuo žemės ūkio veiklos pajamų, kaip skirtingos veiklos rūšies pajamos. Ūkininko gautas žemės ūkio technikos pardavimo pelnas nemažina augalininkystės veiklos nuostolio.